

ساختار جمعیتی ایران، درحال تغییر است و گفته می‌شود تا چند سال آینده، با بحران جمعیت سالمند روبه‌رو می‌شود. اقتصاددانان، نگران کاهش یا کمبود نیروهای جوان جویای کار هستند و از آن سو نیز کارشناسان حوزه رفاهی، درباره توازن ورودی و خروجی صندوق‌های بازنشستگی هشدار می‌دهند. این رویکرد معمول در مطالعات تغییرات جمعیتی است. در دیدگاه‌های جدیدتر اما گفته می‌شود که نه جمعیت جوان در سن کار لزوماً خوب است و نه باید از سالمندی جمعیت واهمه داشت. بلکه آنچه مهم است، اثرگذاری هر گروه سنی بر تغییرهای اقتصادی و اجتماعی است. کشورهای زیادی هم هستند که قاعده مرسوم و پذیرفته‌شده رابطه میان جمعیت و رشد اقتصادی، درباره آنها صدق نمی‌کند. آلمان و ژاپن، دو کشوری هستند که بیشترین جمعیت سالمند را دارند اما در میان غول‌های اقتصادی، جایگاه منحصر به‌فردی دارند. پس راز پیشرفت، چیزی جز جمعیت جوان است. مدیرگروه جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران، معتقد است آنچه مهم‌تر از توزیع سنی است، کیفیت جمعیت و بهره‌وری آنهاست که مازاد بیشتری را به اقتصاد می‌رسانند و اصطلاحاً از آن، به عنوان سود جمعیتی یاد می‌شود. او نسبت به تغییرات ترکیب جمعیتی، خوشبین است و می‌گوید باید تهدیدهای سالمندی جمعیت را به فرصت تبدیل کرد و این امر، با افزایش بهره‌وری و ذخیره مازاد اقتصادی بیشتر در میان نیروهای کار، ممکن است. هفته گذشته، در نشست «سود جمعیتی و چشم‌انداز اثرات آن بر نظام تأمین اجتماعی در ایران» که موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی برگزار کرد، مجید کوششی، آخرین نتایج مطالعات جمعیتی خود را تشریح کرد.

وی با اشاره به تغییر ساختار جمعیتی کشور، گفت: «تغییراتی در پارامترها و ویژگی‌های دموگرافیک ایران رخ داده‌است که پیامدهای متعددی برای خانواده‌ها، دولت، نظام بیمه‌های اجتماعی و دیگر حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی دارد.» کوششی، با بیان اینکه عرصه و دامنه اثرگذاری تغییرات جمعیتی، بسیار گسترده و وسیع است، اظهار کرد: «تغییرات جمعیتی، همیشه با یک تغییر مطلوب شروع می‌شود که عبارت است از افزایش جمعیت جوان بالنده در سن کار.» مدیرگروه جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران، با تشریح مفهومی به نام «سود جمعیتی»، گفت: «سود جمعیتی، عبارت است از آن مقدار از نرخ رشد اقتصادی که از افزایش سهم جمعیت در سن کار ریشه می‌گیرد.» به گفته کوششی، این پدیده با کاهش میزان مولد و متعاقب آن، تغییر در ساختار سنی جمعیت، به‌سوی بزرگسالان در سن کار اتفاق می‌افتد و از آن، به عنوان هدیه یا موهبت جمعیتی نیز یاد می‌شود.

وی دامنه اثرگذاری سود جمعیتی بر نظام تأمین اجتماعی را در حوزه انتقالات خصوصی و عمومی دانست و گفت: «منظور از انتقالات خصوصی، تمام تبادلات مادی، اعم از نقدی و غیرنقدی است که بین خانواده‌ها شکل می‌گیرد و اثر مستقیمی بر رفاه اقتصادی و نظام تأمین اجتماعی دارد.» به گفته کوششی، سود جمعیتی، اثری روشن و قاطع، از طریق انتقالات عمومی بر نظام‌های تأمین اجتماعی دارد و منظور از انتقالات عمومی نیز مالیات‌ها و کسورات حق بیمه‌ای است که از شهروندان گرفته شده و در صندوق به عنوان تأمین منابع مالی، ذخیره می‌شوند. وی با تأکید بر تعیین‌کننده‌بودن سود جمعیتی بر حجم انتقالات، ذخایر انتقالات و چگونگی گردش مالی، به رویکردهای نوین در مطالعات مربوط به جمعیت و توسعه اقتصادی، اشاره کرد. کوششی، تصریح کرد: «از دهه ۸۰ و ۹۰ میلادی، رویکرد سومی شکل گرفته که مبتنی بر چرخه عمر اقتصادی است و این دیدگاه را اتروج می‌دهد که تغییرات جمعیتی، لزوماً آثار مثبت یا منفی بر رشد اقتصادی ندارند، بلکه آنچه مهم است آثار و پیامدهای تغییر در ترکیب جمعیتی است.»

تسویه بدهی‌های تأمین اجتماعی به نظام بانکی

وزیر، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، از تسویه تمام بدهی‌های سازمان تأمین اجتماعی، به نظام بانکی خبر داد. علی ربیعی، در برنامه‌ای تلویزیونی، تأیید کرد که دولت، در سال آینده ۵۰ هزار میلیارد تومان از مطالبات این سازمان را پرداخت خواهد کرد. وی گفته بخشی از وجوه دریافتی، صرف تسویه بدهی‌ها به بانک‌ها خواهد شد. ربیعی، با اشاره به وضعیت صندوق‌های بازنشستگی، گفته مشکلات این نهادها از ۲۵ سال پیش آغاز شد، اما هیچ‌کس آن را بیان نکرد تا اینکه امروز به بحران رسیده‌اند. وی همچنین اعلام کرد سال ۹۷، سال اصلاح وضعیت صندوق‌های بازنشستگی خواهد بود.

۰۲ | کتبی‌نو

خبرها و نظرهای تأمین اجتماعی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با امضای نامه‌ای، از سید تقی نوربخش تقدیر کردند

قدردانی از کارآمدی و آرامش در تأمین اجتماعی

۱۶۸ نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، با ارسال نامه‌ای به رئیس مجلس شورای اسلامی، از زحمات و تلاش‌های دکتر سید تقی نوربخش، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی قدردانی کردند. متن نامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی، بدین شرح است: برادر ارجمند، جناب آقای دکتر علی لاریجانی ریاست محترم مجلس شورای اسلامی مدیریت و راهبری سازمان تأمین اجتماعی، از آن جهت که ارتباط تنگاتنگی با تحقق اصل ۲۹ قانون اساسی، مبنی بر برخورداری همگان از تأمین اجتماعی دارد، بسیار حائز اهمیت است.

این سازمان، که درحال حاضر، متولی تأمین امنیت خاطر بیش از ۴۲ میلیون نفر از آحاد جمعیت کشور بوده و خدمات قابل توجهی در حوزه‌های درمانی و بیمه‌ای ارائه می‌کند، از جمله سازمان‌هایی است که کارکردهای آن، بر مولفه‌های امنیت و عدالت اجتماعی، تأثیر مستقیم گذاشته و در مسیر توسعه و پیشرفت همه‌جانبه کشور، نقش انکارناپذیری دارد. خوشبختانه در سال‌های اخیر و به‌ویژه از زمان آغاز به‌کار مجلس دهم، تعامل موثر مدیرعامل محترم سازمان تأمین اجتماعی با نمایندگان مردم و تلاش ایشان برای صیانت از استقلال و کارآمدی این سازمان، پرهیز از ورود به حاشیه‌ها و حتی غلبه بر بسیاری از حاشیه‌هایی که پیش از این بر سازمان تحمیل شده بود، توجه علمی و حرفه‌ای به مقوله محاسبات بیمه‌ای، آینده‌نگری و ترسیم‌تصویر واقعی از وضعیت گذشته،

حال و پیش روی سازمان، ارائه راه‌حل‌های عملی و علمی برای غلبه بر مسائل و چالش‌های تاریخی‌ای که در طی سنوات مختلف در این سازمان انباشته شده و بی‌توجهی به آنها می‌توانست منجر به آینده‌ای مبهم و پرچالش برای کشور و صندوق تأمین اجتماعی شود، توجه به ارتقای کیفیت ارائه خدمات بیمه‌ای و درمانی در سراسر کشور، تلاش برای کاهش آلام و افزایش حقوق مستمری‌بگیران و بازنشستگان محترم به میزان بیش از نرخ تورم و... موجب بازگشت آرامش و افزایش کارآمدی سازمان تأمین اجتماعی شده است. بدین وسیله امضاکنندگان این نامه، مراتب سپاس و قدردانی خود را از جناب آقای دکتر سید تقی نوربخش، مدیرعامل محترم سازمان تأمین اجتماعی، ابراز می‌کنیم و برای ایشان، آرزوی توفیق مستمر و سلامتی روزافزون داریم.

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی مطرح کرد

درمان ۵۰ درصد جمعیت کشور بر عهده تأمین اجتماعی است

نقش چشمگیری داشته باشد و انتظار این است که از نظر فناوری جدید، اقدام تازه‌ای در حوزه مهندسی اتفاق بیفتد.»

۱۲۰ هزار میلیارد تومان، هزینه هتلینگ

محمدعلی همتی، عضو هیئت‌مدیره سازمان تأمین اجتماعی گفت: «تا به امروز برای ارتقای هتلینگ در سازمان تأمین اجتماعی، ۱۲۰ هزار میلیارد تومان بودجه اختصاص یافته و پیش‌بینی می‌کنیم در مجموع، ۱۴۰ هزار میلیارد تومان برای اجرای این طرح، هزینه شود.» وی با بیان اینکه رشته «مهندسی پزشکی» واسط مهندسی و پزشکی است و به‌طور مستقیم، با حوزه درمان سازمان تأمین اجتماعی در ارتباط است، افزود: «رشته مهندسی پزشکی و خدمات گسترده قابل ارائه مرتبط با این رشته، در سال‌های اخیر، بیشتر مورد توجه قرار گرفته و تاکنون نیز قدم‌های بزرگی در این حوزه، برداشته شده است.» همتی افزود: «اگرچه در حوزه ساخت‌وساز، با وجود گسترده‌گی موضوعی، در چهارساله مدیریت اخیر در سازمان، اقدامات خوبی انجام شده است اما مسائلی نیز وجود دارد که باید از درجه اهمیت بیشتری برخوردار باشد.» عضو هیئت‌مدیره سازمان، بر ساخت مراکز درمانی با تیپ‌های متفاوت آب‌وهوایی در مناطق مختلف کشور تأکید کرد.

تفویض اختیار ۲۰ سرفصل فعالیتی به استان‌ها

قائم موهبتی، معاون امور استان‌های سازمان تأمین اجتماعی، ضمن سپاسگزاری از زحمات بی‌شائبه مهندسان و تلاشگران حوزه مهندسی پزشکی، آ‌ی‌تی و پشتیبانی در سازمان تأمین اجتماعی گفت: «گام‌های موثری در حوزه مهندسی سازمان، در سال‌های گذشته برداشته شده است و البته کاستی‌هایی را نیز در این زمینه شاهد هستیم.»

موهبتی گفت: «سازمان تأمین اجتماعی، نزدیک به ۲۰ عنوان سرفصل را در حوزه‌های مختلف فعالیتی، به استان‌ها تفویض کرده است که هر یک از موارد تفویض شده، نظامات و الزامات خاص خود را دارند که لازم‌الاجرا هستند و در راستای ارائه خدمات بهینه تأمین اجتماعی، تدوین و واگذار شده‌اند.» موهبتی ادامه داد: «در حوزه ساخت‌وساز بسیار بهتر می‌توانیم عمل کنیم و ارتقای کیفیت انجام امور را با تفویض اختیارات استانی، در آینده شاهد خواهیم بود.» معاون امور استان‌های سازمان تأمین اجتماعی گفت: «بکارپهرسازی انجام امور، از اولویت‌های سازمان تأمین اجتماعی است که در حوزه آ‌ی‌تی، این مهم، درحال پیگیری و انجام است.» وی با اشاره به اینکه خواجه نصیرالدین طوسی، در طول زندگی پرپار خود، بیش از ۱۹۰ تالیف علمی داشته است، گفت: «تبحر علمی و فضایل اخلاقی خواجه نصیرالدین، برجسته و غیرقابل انکار است و در «کلام» شاید بعد از ابن‌سینا، از مشهورترین‌ها و تأثیرگذارترین‌ها در طول تاریخ بوده است.»

ع.م. همتی، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی

رعایت زمانبندی در انجام کارها و پروژه‌ها، یکی دیگر از موارد بسیار مهم است که باید مورد توجه باشد.»

بهترین کار با بالاترین بهره‌وری در تأمین اجتماعی

محسن سرخو، عضو هیئت‌مدیره سازمان تأمین اجتماعی نیز در این همایش گفت: «هنر مهندس این است که بهترین کار را با بالاترین بهره‌وری و لحاظ صرفه و صلاح انجام دهد.» وی ادامه داد: «مهندسی، چارچوب و فرآیند خاصی را می‌طلبد و اگر این شرایط فراهم نشود، کار ناقص خواهد بود.» سرخو افزود: «مهندسان فعال در حوزه تأمین اجتماعی، با مدنظرداشتن این موضوع که منابع سازمان، متعلق به حق الناس است، در اجرای کردن پروژه‌های این حوزه، باید حساسیت بیشتری داشته باشند.» عضو هیئت‌مدیره سازمان تأمین اجتماعی، اظهار کرد: «تکلیف مهندس این است که نظر کارشناسی خود را اعلام

نگاه

۶۶

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی: اقدامات انجام‌شده در حوزه آ‌ی‌تی و مهندسی سازمان تأمین اجتماعی، اقداماتی مجاهدتی است و با توجه به ساختار بیمه‌ای سازمان تأمین اجتماعی، اقدامات طراحی نرم‌افزاری سازمان، باید توسط مهندسان داخلی تأمین اجتماعی انجام شود